

© Silvia Poch

Curva España

La curva donde se mató España
dramatúrgia i direcció Xron

Chévere

07/12 – 18/12/22

Gràcia

l'liure

TEMPORADA 22/23

Sobre l'espectacle → 3

Sinopsi → 5

En paraules de la companyia → 6

Entrevista: Parlant amb Xron → 7

La crítica ha dit → 9

Informació complementària → 12

Biografies → 13

Fitxa artística / Informació pràctica → 19

Sala de premsa → 20

Nova proposta de la companyia gallega Chévere (*N.E.V.E.R.M.O.R.E.*), una al·legoria de la construcció de l'Estat-nació espanyol partir de la línia del ferrocarril.

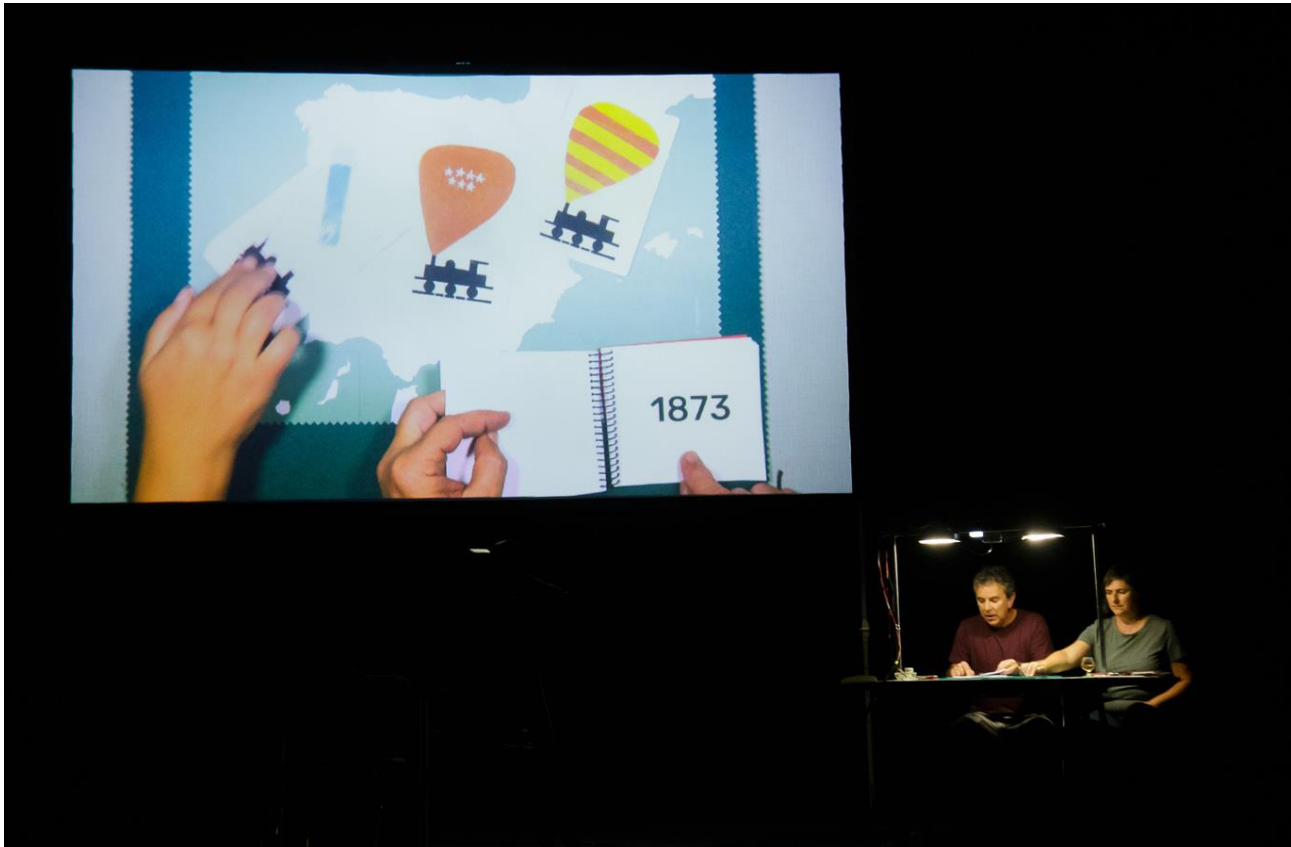
El 26 de maig de 1927, l'enginyer de camins José Fernández-España Vigil va morir quan es va estibar en cotxe per un barranc d'A Bouciña Redonda, al municipi de Rios (Ourense), mentre treballava en l'estudi del traçat de la variant Sud del ferrocarril Puebla de Sanabria-Ourense. La versió oficial diu que va ser un accident causat per la mala visibilitat nocturna i la poca habilitat del conductor. El cert és que, després, es va descartar l'opció Sud i la construcció de la línia del ferrocarril es va fer pel Massís Central d'Ourense, amb un cost enorme tant econòmic com de vides humanes. Per què es va triar la ruta més cara i més difícil de totes les línies espanyoles? Per què es va deixar sense connectar per sempre la part habitada,

productiva i fronterera d'aquest territori?

Per respondre aquestes preguntes, la companyia Chévere adapta a l'escena el format documental sobre crims reals i presenta les versions de la història passades de pares a fills en un plató en directe amb dos intèrprets i dues operadores de vídeo. Una al·legoria de la construcció de l'Estat-nació espanyol, com si fos la promesa de un tren que no va arribar mai.

Espectacle estrenat el 25 de juliol del 2019 a la MIT Ribadavia.

La companyia Chévere va rebre el Premi Nacional de Teatre 2014, otorgat pel Ministeri de Cultura i Esports.

Sinopsi

Curva España tracta sobre un crim aparentment sense resoldre, una mort violenta que provoca sospites i interrogants sobre els seus autors, motivacions i conseqüències. A partir de l'existència de diferents versions sobre el cas, la companyia Chévere ha cosit una peça amb múltiples lectures, que parla dels conflictes del present fent una mirada als errors del passat.

Una obra que beu del gènere policial i l'autoficció, ironitza sobre el format documental combinant teatre i cinema en directe i funciona com una al·legoria de la construcció de l'estat nació espanyol com si fos la promesa d'un tren que mai va arribar. Perquè España va arribar a aquesta zona allunyada en forma de mite, i el mite parla de la seva mort en una corba.

MÉS INFO

www.teatrelliure.com/ca/curva-espana

TRÀILER

www.youtube.com/watch?v=TGwVT9oBubo

En paraules de la companyia

En els últims anys Chévere ha realitzat una sèrie de treballs que exploren les possibilitats de teatre-document i la memòria col·lectiva com a desencadenants d'una ficció teatral (*Citizen, Eurozone, Eroski Paraíso, N.E.V.E.R.M.O.R.E...*). *Curva España* és un pas més per a aprofundir en els mecanismes narratius que sorgeixen a la frontera entre la realitat i la ficció, entre la història i la llegenda, entre la pantalla i l'escenari.

Com altres vegades, partim d'una història molt local. En aquesta ocasió es tracta d'un relat que s'ha anat transmetent oralment de generació en generació entre la gent de la comarca de Verín (Orense), durant els últims noranta anys: la història de la corba en la qual es va matar l'enginyer José Fernández España el 1927, quan treballava en el traçat ferroviari d'accés a Galícia entre Puebla de Sanabria i Orense.

Curva España tracta sobre un crim aparentment sense resoldre, una mort violenta que provoca sospites i interrogants sobre els autors, motivacions i conseqüències. A partir de l'existència de diferents versions sobre el cas, hem cosit una peça que beu del gènere policial, ironitza sobre el format documental combinant teatre i cinema en directe i funciona com una al·legoria de la construcció de l'estat nació espanyol com si fos la promesa d'un tren que mai va arribar. Perquè a aquesta zona apartada i fronterera España a penes va arribar en forma de mite, i el mite parla de la seva mort en una corba.

Curva España és una adaptació a escena del format d'aquests documentals sobre crims reals que omplen les plataformes de contingut audiovisual. L'escenari funciona com un plató en el qual es van executant, gravant i editant en directe les diferents seqüències en les quals s'estructura la història. Una història que convida a parlar de l'Espanya buidada, de les conseqüències de la Llei Mordassa sobre la llibertat d'expressió, de la fallida unitat nacional o de com la gent construeix narratives alternatives a la història oficial. Es pot descriure com una obra cinescènica, una autoficció documental o un thriller, sense renunciar a continuar fent un teatre polític que parla de nosaltres mateixos i de com les promeses incomplertes del passat afecten el present.

Chévere

ENTREVISTA

Parlant amb Xron

Per què us vau interessar en la història de de José Fernández-España?

En realitat, ens interessem per la llegenda de la Curva España, que la gent continua explicant a la comarca de Verín (Orense) gairebé cent anys després que un enginyer es matés en una corba de l'antiga carretera Vigo-Villacastín. Arribem a la història per casualitat, com s'explica a la pròpia obra. Va ser en un moment en el qual estàvem iniciant un nou projecte i la història encaixava en els nostres paràmetres de cerca: és una història que forma part de la memòria col·lectiva d'una petita comunitat, en ella es barregen fets reals amb fets afegits que la converteixen en una espècie de llegenda... Per poc que tirem d'alguns fils, vam anar descobrint altres implicacions que afegien interès a la història. La llegenda era una resposta popular a la fallida construcció de la xarxa ferroviària espanyola, i ens permetia establir un paral·lelisme amb la fallida construcció de la nació espanyola. Això ens servia per a portar aquella història fins al nostre present, impactat per la polarització política i el ressorgiment d'un discurs d'odi que imposa una visió unilateral de la unitat d'Espanya, com si no hi hagués altres opcions per a pensar aquest país. Explicar en un escenari la llegenda de la mort d'un enginyer que de cognom es deia España és una forma molt nostra d'intervenir aquest debat intoxicat sobre la intocable unitat de la pàtria espanyola.

Com va ser el procés de documentació i investigació?

Després de comprovar que la llegenda de la corba estava encara molt viva entre la gent de Verín, iniciem un treball de recerca sobre alguns temes que van anar aflorant ràpidament: el procés de construcció de la xarxa ferroviària espanyola, abrigat en una corrupció sistemàtica que va implicar fins a la família reial espanyola; l'impacte de la industrialització i de les tensions socials i culturals generades per l'arribada del capitalisme a llocs com aquesta zona fronterera entre Orense i Zamora; el

descobriments d'una obra tan interessant com la d'Eloy Luis André, un d'aquests cadàvers que el franquisme va deixar podrir-se en els prestatges més oblidats de les biblioteques; aprofundim en la família de l'enginyer mort, que va resultar ser la propietària de La Veu de Galícia, uns dels mitjans de comunicació més poderosos de Galícia en els últims cent anys... Després ens vam instal·lar a la Biblioteca Pública de Verín durant uns dies i vam fer una crida a la gent perquè ens expliqués la seva versió de la llegenda de la Curva España. Vam gravar entrevistes amb unes trenta persones i vam parlar amb algunes més, vam recollir documents i vam visitar la corba en la qual es va matar España, en una carretera completament abandonada.

Què hi ha de documental i què hi ha de ficció en la proposta?

Tots els materials que utilitzem són documentals, perquè són el resultat d'una recerca i els hem recollit directament de les fonts. A més, en l'obra es mostren molts documents reals i es projecten algunes de les declaracions de les persones entrevistades. Fins i tot nosaltres mateixos ens hem convertit en subjectes documentals en incorporar a l'obra el propi procés de recerca realitzat. El que hi ha de ficció és el supòsit de partida: que se'ns ha investigat a nosaltres per negar la unitat d'Espanya i atacar els símbols de la pàtria en fer aquesta obra. Però això és una cosa que està passant, encara que no fos a nosaltres, com hem vist recentment en tants casos de còmics, músics o cantants. I també hi ha una part que es podria entendre com a ficció al final de l'obra, en la qual hem distorsionat alguns materials reals per a entrar en el joc del *fake*, del fals documental, una eina que ens ha interessat molt usar en aquesta peça.

Expliqueu que la peça ironitza sobre el gènere documental. En quin sentit?

El nostre acostament al documental sempre ha tingut un component d'ironia, sobretot si ho considerem un gènere, perquè al final si això ens agrada és perquè hi ha alguna cosa que

ens diverteix. També és una manera de mostrar la nostra pròpia incredulitat, vaja, que no ens creiem això del teatre documental com una cosa seriosa i transcendent. I també hi ha ironia pel que té de joc narratiu adoptar un enfocament documental. Perquè en cap moment estem tractant de descobrir la part oculta d'un fet rellevant o revelant noves dades sobre un esdeveniment impactant. *Curva España* parla d'una història molt petita i molt localitzada en el temps i en un lloc, com ja havíem fet en *Eroski Paradís*. Però en aquest cas tractem el documental com si fossin les peces d'una història de detectives. És com si volguéssim fer passar això per una obra de teatre documental, quan en realitat sabem que és un conte policial.

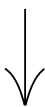
Esteu celebrant els 35 anys d'activitat com a companyia. Quin serà el proper projecte de Chévere?

En aquests últims mesos ens hem aturat una mica en el temps en adonar-nos que portem ja trenta-cinc anys dedicats a això. Hem elaborat un llibre que recull el nostre testimoniatge en forma d'autobiografia dialogada. Estem tractant d'anar més a poc a poc. *N.E.V.E.R.M.O.R.E.*, l'obra sobre la catàstrofe del Prestige que vam estrenar el 2021 i que es va presentar a Barcelona al gener d'enguany, està funcionant molt bé i es mantindrà en gira el 2023. I estem començant a treballar en un nou projecte pel 2024, una cosa molt diferent, més petita, a partir dels textos publicats per Helen Keller en revistes de sindicats i organitzacions socialistes fa ara cent anys.

La crítica n'ha dit...

“Chévere ha creat aquesta peça fent un pas més en aquest estil no lineal i mestís que utilitza, des de sempre, la veterana companyia, i aprofundint en les possibilitats de jugar amb una història, sense representar-la, sinó oferint-nos-la des de perspectives múltiples. La combinació de teatre i cinema en directe, el trànsit del teatre document al teatre documental i aquesta indagació sobre la necessitat per la qual sorgeixen les llegendes populars, com la de la “Curva España”, donen com a resultat un espectacle d'una singularitat explosiva. Explosiva perquè s'endinsa en territoris oblidats i marginals, com aquesta zona apartada i fronterera, a la comarca de Verín, Xinzo, Vilardevós. En els territoris del control i la censura respecte a les narratives diverses, alternatives i dissidents. En l'esbrinament al·legòric de com es construeix un estat nació, que, avui dia, continua sent problemàtic. Tot això des d'una història molt local, donant cabuda a les veus de persones anònimes, encaixant peces fictícies amb peces recollides de la ficció popular i muntades sobre dades “reals”. Fins a aquest punt en el qual el real es confon amb l'inventat i l'inventat dona peu al real. I tot això animat des d'un substrat còmic molt subtil i empàtic. *Curva España* és un atreviment que ens convida a jugar, a fabular, i a repensar el terreny que trepitgem.”

Afonso Becerra, Artezblai, juliol 2019

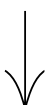

ARTICLE SENCER

www.artezblai.com/curva-espana-chevere

“Una obra intel·ligent, honesta i arriscada. Intel·ligent perquè sap mostrar un joc sobre ficció i realitat, teatre i cinema, passant del conegut teatre document a la retrospectiva en directe d'un documental teatral. *Curva España* continua i supera les experiències d'hibridació fetes amb la trilogia *Citizen*, *Eurozone* i *Eroski Paraíso*. Em sembla una manifestació innovadora de “cinema expandit” que busca les connexions entre *storytelling* (les llegendes), nació i estat. És necessari destacar l'alt grau d'HONESTEDAT d'aquesta obra metadiscursiva, des del respecte, pesi al subtil muntatge, pels testimoniatges, fins a una brillant proposta d'autoficció. *Curva España* és una declaració d'intencions ARRISCADA sobre un quart poder aquí convertit en “cinquena paret” de la pantalla perquè assumim la possible i constatada perversió dels mitjans de comunicació que són un aparell repressiu de l'estat.”

Fabrice Corrons, investigador i professor de la Universitat Toulouse Jean Jaurès, juliol 2019

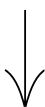

CRÍTICA SENCERA

twitter.com/FCorrns/status/1154855505615101952

"*Curva España*, thriller documental sobre la construcció de la línia fèrria entre Puebla de Sanabria i Orense i l'accident mortal sofert en 1927 pel seu enginyer cap, ressuscita en l'espectador preguntes que un dia es va fer i segueixen a l'espera de resposta. Chévere, companyia compostelana especialista a ficar el dit en la nafra (o en l'ull, mancant aquella), fa aquesta vegada cabrioles sobre un cable tendit entre realitat i ficció. En aquesta obra, Chévere es pregunta què és cert i que fals en qualssevol relats oficials, però el públic surt preguntant-se el mateix respecte al que acaben d'explicar-li. El col·loqui celebrat després de la funció del dissabte va aclarir aquest extrem: hauria de fer-se sempre."

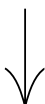
Javier Vallejo, El País, març 2020

ARTICLE SENCER

[elpais.com/cultura/2020/03/11/
babelia/1583912868_258588.h
tml](https://elpais.com/cultura/2020/03/11/babelia/1583912868_258588.html)

"L'humor intel·ligent, la somegueria i l'acostament a una història local, però amb clara projecció nacional i internacional, torna a conquistar Madrid de la mà del grup gallec d'agitació teatral Chévere (Premi Nacional de Teatre 2014). *Curva España* barreja sàviament el teatre-document i la memòria col·lectiva per a acabar construint un thriller local en forma de ficció teatral. A l'espectador li resulta molt difícil traçar aquesta línia de separació entre la història real i la llegenda forjada al llarg de cent anys. I aquesta és, precisament, la genialitat d'un muntatge veritablement interessant, envoltant, deliciós i irresistible en el qual es barreja el teatre, el documental gravat i la projecció en directe del que està succeint sobre l'escenari. La proposta és un plaer per a tots els sentits, començant pel de la intel·ligència perquè són molts les dades, les capes, els nivells de la ficció que es manegen i això exigeix de l'espectador una atenció constant i un no baixar la guàrdia en els 90 minuts de durada de l'espectacle. El muntatge, per descomptat, és hipnòtic, divertit, àgil, magnètic, fascinant i constitueix tot un brillant exercici de teatre documental muntat davant dels nassos de l'espectador amb un mestratge innegable. Absolutament imprescindible."

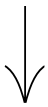
José Miguel Vila, Diario Crítico, març 2020

ARTICLE SENCER

[www.diariocritico.com/teatro/
curva-espana-critica](http://www.diariocritico.com/teatro/curva-espana-critica)

“El gènere policial com a mètode de trobar una veritat no està molt lluny de cert documentalisme, i *Curva España* explora aquest territori d'intersecció entre el thriller i el teatre document per a construir un relat que ofereix algunes veritats, algunes ficcions i molt material per a desemmascarar certes erigides des de la manipulació. En aquest laberint de miralls en el qual els reflexos mai són fiables, Chévere juga amb honestat i humilitat, deixant-li al públic el paper de detectiu que estableix com van succeir els fets. No juga amb la sorpresa dels resultats, sinó que mostra els processos que van conduir a ells. Com un bue protagonista de novel·la negra, es fixa més en el mòbil que en l'assassinat en si mateix. De fet, l'enginyer España podria dir-se MacGuffin, i la història no canviaria massa. Ni la Història, que és del que realment parla *Curva España*.”

Manuel Xestoso, Erregueté revista galega de teatre, juliol 2019

ARTICLE SENCER

[erreguete.gal/2019/07/30/
curva-espana/](https://erreguete.gal/2019/07/30/curva-espana/)

“La impagable i imprescindible companyia teatral gallega, amb la llegenda popular sobre una mort buscada o trobada en una carretera d'Orense, pàtria de l'àstur-galego Feijoo, desentranya i ens mostra en un absorbent i narratiu muntatge teatral la mentida de les veritats i la veritat de les mentides. Amb aquest el seu teatre crític, d'altíssim valor artístic i intel·lectual, enmig d'un guirigall de suports comunicatius ens comptem la incomunicació espacial, temporal i personal. I de pas recordem el poder dels relats del centre i el nord-oest ibèrics, el seu magisteri.”

José María Caso, Hoy por Hoy, cadena SER, octubre 2020

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Sobre la història

El 26 de maig de 1927 l'enginyer de camins José Fernández-España i Vigil va morir en precipitar-se per un barranc l'automòbil que conduïa, a Bouciña Rodona, parròquia d'O Navallo, ajuntament de Riós (Orense), mentre treballava en l'estudi del traçat de la variant sud per Verín del ferrocarril Puebla de Sanabria-Orense. Poc després de la mort de l'enginyer, es va descartar l'opció sud per Verín i les obres de construcció de la línia ferroviària es van desenvolupar durant els següents trenta anys pel Massís Central Ourensán, amb un enorme cost tant econòmic com de vides humanes, prolongant l'endarreriment i aïllament d'àmplies zones de Galícia.

Per què es va optar pel traçat més car i difícil de totes les línies espanyoles? Per què es va deixar per sempre sense connectar la part habitada, productiva i fronterera d'aquest territori? Per a donar resposta a aquestes preguntes mai formulades, les gents de Verín i comarca van anar construint un relat alternatiu al voltant de la mort de l'enginyer España. Una llegenda que ara pot actuar com un contraembuixament per a desmuntar la història oficial i revelar com es construeix un país.

Curva España és la història d'una recerca sobre un succés del passat i sobre les seves implicacions en el present. Un succés real que va tenir un impacte directe limitat a una petita comunitat de la Galícia interior, però en el qual es revela la manera en què es va vertebrar l'estat liberal espanyol durant els segles XIX-XX, en paral·lel a la construcció del ferrocarril.

A partir de l'existència de diferents versions sobre el cas, expliquem la història de la mort de l'enginyer España elaborant una narració escènica que beu del gènere policial, adopta el format d'un documental i funciona com una al·legoria de la construcció de l'estat-nació espanyol com si fos la promesa d'un tren que mai va arribar. Perquè España va arribar en forma de mite, i el mite parla de la seva mort en una corba allunyada.

En aquest nou encreuament de realitat i ficció sobre l'escenari l'objectiu no és representar el real recreant situacions del passat, sinó fer que la representació en si mateixa sigui real. Una representació que integra una narrativa cinematogràfica documental construïda en directe a partir de la mescla d'escenes filmades en temps real a la vista del públic amb actors i entrevistes gravades amb persones reals.

**MÉS INFO LÍNIA
ZAMORA-OURENSE-
SANTIAGO-CORUÑA**

www.inorde.com/wp-content/uploads/2016/09/estaciones-panel2.pdf

Font: Dramatico.mcu.es

BIOGRAFIA

Chévere

companyia

Chévere és una companyia d'agitació teatral amb més de 30 anys de treball a l'esquena, que ha sabut mantenir amb naturalitat una proposta de creació pròpia tan irreverent com genuïna i un sòlid compromís social, polític i cultural. El 2014, Chévere va rebre el Premi Nacional de Teatre.

Des de 1988 Chévere ha actuat en centenars de pobles i ciutats de tota Galícia, Espanya, Portugal i altres països europeus, llatinoamericans i africans. Ha fet espectacles de molt diferents estils i formats, i ha treballat en espais poc convencionals: al carrer, en vaixells, aeroports, carpes de circ, aparadors, rius, ports, ràdios, bars, aules, etc. Utilitzant l'humor com a filosofia, el riure com a expressió i el pensament crític com a eina, les seves obres confronten a l'escenari els debats del present amb la memòria d'un passat recent, documentant-ho escènicaament amb un llenguatge contemporani accessible a públics molt diversos. Alguns dels seus treballs han estat: *Corba Espanya* (2019), *Eroski Paradís* (2016), *As Fillas Braves* (2015), *Ultranoite no País dos Ananos* (2014), *Eurozone* (2013), la triolgia *Citizen* (2010-2011) o *Testosterona* (2009).

Chévere crea la Nau de Serveis Artístics-Sala Nasa el 1992, un espai cultural independent situat a la ciutat de Santiago de Compostel·la, ocupant-se de la direcció artística fins al seu tancament a finals de 2011. Allí manté la seva caserna general durant 20 anys, servint de suport a infinitat de projectes

escènics, grups, autors que representen la creació més arriscada d'aquest període a Galícia, Espanya i Portugal.

Al començament del segle XXI Chévere diversifica el seu teatre, coproduint projectes audiovisuals com *Pepe O Inglés* (sèrie emesa a la televisió), *Crebinsky* (llargmetratge), *A Viaxe dos Chévere* (documental) i *Eroski Paradís o filme* (versió cinematogràfica de l'obra de teatre); i executant innovadors projectes de creació a internet com *Amores prohibidos 2.0* (2012), al costat d'un grup d'adolescents. També ha diversificat la seva proposta, convertint el seu teatre en una eina de divulgació, sensibilització i comunicació transversal a molts sectors de la societat (divulgació científica, promoció del petit comerç, sensibilització sobre temes d'igualtat i violència masclista o inclusió social).

Entre el 2012 i el 2019, Chévere desenvolupa un projecte de residència teatral a l'Ajuntament de Teo (La Corunya), un model experimental de relació públicoprivada, i s'implica en l'entorn local per millorar l'ús dels espais públics, afavorir l'estabilitat laboral dels professionals del teatre i capitalitzar el prestigi i el *know-how* de la companyia en benefici de la comunitat que l'acull. El 2015 la formació posa en marxa A Berberecheira, una iniciativa de custòdia del territori teatral per sembrar projectes escènics de gestió col·lectiva, un laboratori de creació sostingut en xarxes estables de cooperació. S'han incubat tres projectes de teatre documental i autobiogràfic: *Goldi Lliure* (2016), de César Goldi, sobre el moviment d'insubmissió; *Salvador* (2017), de Borja Fernández, sobre l'impacte de l'emigració a la família; *Anatomia dunha serea* (2018), d'Iria Pinheiro, sobre la violència obstètrica.

En els últims anys, Chévere ha intensificat el seu treball de creació de ficcions sonores. Desenvolupa una recerca sobre les possibilitats de les narratives espacials, usant la comunicació sonora a través de dispositius digitals i auriculars per realitzar visites i passejos ficcionats per barris, pobles, centres històrics, edificis singulars i espais naturals, adaptats a usos turístics (audioguies ficcionades).

MÉS INFO

www.grupochevere.eu

Font: Chévere

BIOGRAFIA

Xron

dramatúrgia i direcció

Vigo, 1965. S'integra al Grupo Chévere el 1988 i participa des de llavors en tots els projectes de la companyia. Realitza tasques de creació de textos, producció teatral, interpretació, dramatúrgia i direcció artística i escènica. Els seus últims treballs són: *Curva España* (2019), *Divinas Ppalabras Revolution* (2018), *Anatomía de una sirena* (2018), *Eroski Paraíso* (2016), *Goldi Libre* (2016).

El 1992 participa en la creació de la Nau de Servizos Artísticos-Sala NASA, ocupant-se de la gerència i la direcció artística fins al 2011. Va ser membre de la junta directiva de la Red de Teatros Alternativos (1999-2003), d'Escena Galega (2015-2018) i del Consello Assessor do Centro Dramático Galego (2006-2009).

Va formar part del Colectivo Burla Negra i de la Plataforma Nunca Más, i va participar en la creació i el desenvolupament de projectes d'agitació cultural com *O País de Nunca Más*, *Foro Negro da Cultur* i *Hai que botalos*. El 2010 participa en la creació de la plataforma digital de continguts culturals Redenasa.tv. Va dirigir el programa de residència teatral de Chévere a Teo (2012-2019) i el laboratori de creació escènica A Berberecheira (2016-2020).

Font: Chévere

BIOGRAFIA

Patricia de Lorenzo

intèrpret

La Corunya, 1971. Inicia la seva trajectòria professional el 1990. Des de llavors treballa de manera contínua en diferents disciplines: teatre, música, doblatge i audiovisual. El 1994 es va incorporar al Grupo Chévere, on desenvolupa altres tasques de direcció, administració, producció i gestió de la companyia. Participa com a actriu en tots els muntatges del grup Chévere des de 1994. Destaca el seu treball a *Annus Horribilis*, *Ana Pudor*, *Rio Bravo 02*, *Testosterona*, *Citizen*, *Eurozone*, *Ultranoite no País dos Ananos*, *As Fillas Bravas*, *Eroski Paraíso*, *Divinas Palabras Revolution* o *Curva España*. També ha treballat en obres d'altres grups com Tristáns (*A Cappella* o *Muelte*, 2000), Teatre do aquí (*Rastros*, de Roberto Vidal Bolaño, 1998), Moucho Clerk (*O roixinol da bretaña*, dirigida per Quico Cadaval, 1993), Centro Dramático Galego (*Un refaixo para Celestina*, 1993; *O incerto sr. Don Hamlet*, de A. Cunqueiro, 1991 o *Yerma*, de F. García Lorca, 1990), Pifano (*Tatuaxe*, 1992) o Elsinor Teatre (*A canción do deserto*, 1989).

Entre altres guardons, ha merescut: Premio Mestre Mateo 2020 a Actriz Protagonista per *Eroski Paraíso*, Premio Xoglaresa de Outono 2019 concedit per FIOT de Carballo per la trajectòria artística, Premio Mellor Actriz Protagonista FETEGA, O Carballiño per *Eroski Paraíso*, 2018, Premio María Casares Mellor Actriz Protagonista 2017 per *Eroski Paraíso*, Premio María Casares Mellor Actriz Secundaria 2014 per *Eurozone*, Premio María Casares Mellor Actriz Protagonista 2012 per *Citizen*, Premio Maruxa Villanueva a la trajectòria artística 2013 o Premio Mellor Actriz Protagonista FETEGA 1999 O Carballiño per *Rastros*.

Font: Chévere

BIOGRAFIA

Miguel de Lira

intèrpret

Carnota, 1964. Membre fundador del Grupo Chévere l'any 1987. Com a actor va treballar en teatre i cinema sota la batuta de directors com Mario Gas, José Luis Cuerda, Hannes Stöhr, Alejandro Marzoa, Alfonso Zarauza, Roberto Vidal Bolaño, John Eastham, Enrique Urbizu, Erick de Bon o Xesús Ron.

El 1992 va participar en la creació de la Sala NASA. El 1998 es va convertir en un dels actors més populars de la història recent de Galícia, gràcies al seu personatge a la sèrie de televisió *Marees Vivas*. Alguns dels seus treballs més reconeguts com a actor a Chévere són als muntatges *Río Bravo* (1990), *Big bang* (1992), *Annus horribilis* (1994), *Máquina Total* (1994), *hero.es* (1999), *Tentacular* (2006), *Citizen* (2011), *Eurozone* (2013), *Eroski Paraíso* (2016), *Ultranoites* (1993-2018) i *Curva España* (2019).

En aquests més de trenta anys d'activitat escènica i audiovisual, ha participat en tasques d'interpretació, guió, direcció i producció. També és l'ànima promotora d'esdeveniments culturals a Carnota com el O Festórreo de Lira.

Ha guanyat: Premio Mestre Mateo Mejor Actor Protagonista 2020 per *Eroski Paraíso*, Premio Maruxa Villanueva 2020, Premio de Honor 2019 FETEGA O Carballiño, Águila de Oro 2019, Aguilar Film Festival, Aguilar de Campoó, Premio Xograr de Outono 2017 FIOT Carballo per la seva trajectòria artística o Premio Pedigree Festival de Cans 2017 per la seva trajectòria artística i el seu compromís social.

BIOGRAFIA**Lucía Estévez****realització en directe**

Directora audiovisual gallega interessada en el treball actoral en la ficció. Estudia Comunicació Audiovisual a la Universitat de Vigo i a la UCP de Porto, on aprofundeix en el camp artístic-plàstic amb una beca Erasmus.

El seu interès com a creadora se centra en la dansa i en el moviment dins d'escena i en la direcció actoral. Des que acaba els seus estudis el 2016, treballa amb diferents productores audiovisuals (Mod Producciones, Frida Films, Voz Audiovisual, Esnatu Zinema, Còsmica Produccions) i companyies teatrals gallegues (Incenciaria, Eme2, A Quinta do Cuadrante, La Quintana Teatro, Grupo Muxicas).

Entra en contacte amb Chévere en el projecte *Curva España*, primer per a documentar el procés de treball de camp i posteriorment per a entrar en escena i fer en directe la realització de la història.

Premio CREA 2019 a la Millor Direcció pel curtmetratge *Arrolo*. Premi a la Producció a Carballo Interplay 2019. Menció especial del jurat Festival M de Cine de Meira 2018. Premi María Luz Morales 2018 pel videoassaig *Muller Personaxe*. Millor curtmetratge y Premi del Jurat de Festival We are Ads 2016 per *Change de Tune*.

BIOGRAFIA**Leticia T. Blanco****realització en directe**

Combina els estudis a Barcelona amb treballs en rodatges per a TV3 com a *Pop Ràpid* o en pel·lícules de Ventura Pons. Entra a formar part de l'equip de vídeo en MANGO. El 2016 torna a Galícia, on desenvolupa la seva activitat com a assistent tècnica en rodatges, així com postproducció d'imatge per a cinema i publicitat. A més, treballa com a fotògrafa freelance per a diversos mitjans i projectes.

Entra en contacte amb Chévere arran de veure l'espectacle *Eroski Paradís* (2016), incorporant-se en l'equip de *Curva España* (2019) fent la realització en directe en escena.

Fitxa artística

INTÈRPRETS

Patricia de Lorenzo
Miguel de Lira
Lucía Estévez
Leticia T. Blanco

TEXTOS

Xron, Manuel Cortés, Miguel de Lira i
Patricia de Lorenzo

ESPAI ESCÈNIC

Chévere

VESTUARI

Renata Uzal

IL·LUMINACIÓ

Fidel Vázquez

SO

Xacobe Martínez Antelo

AUDIOVISUALS

Lucia Estévez, Leticia T. Blanco i Laura
Iturralde

VÍDEO

Lucía Estévez

PRODUCCIÓ EXECUTIVA

Patricia de Lorenzo

CAP DE PRODUCCIÓ

Inés Portela

GRÀFICA

Óscar Villán i Iván Suárez

COMUNICACIÓ

Xana García

DISTRIBUCIÓ

Crémilo Carlos Carbonell

COPRODUCCIÓ

Chévere, Teatros del Canal i Mostra
Internacional de Teatro de Ribadavia

AMB EL SUPORT DE

AGADIC Agencia Galega das Industrias
Culturales i la Xunta de Galicia

Informació pràctica

HORARI

Dc. - dv. 20.00 h
Ds. 17.00 h i 20.30 h
Dg. 18.00 h

DURADA

1 h 35'

LLOC

Gràcia

IDIOMA

En gallec i castellà. Dissabte a la nit, en
gallec

PREU

10 € - 29 €

ACCESSIBILITAT

Assistència auditiva a través del mòbil

Divendres accessibles:

09/12 audiodescripció

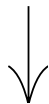
16/12 sobretítols adaptats

EDAT RECOMANADA

A partir de 13 anys

Sala de premsa

Per descarregar-se tots els materials informatius (dossiers, notes de premsa, vídeos, fotos) o tenir accés a material de referència (llistes de reproducció, etc.)

www.teatrelliure.com/ca/sala-de-premsa-curva-espana

CONTACTE PREMSA

Mar Solà

M. 675 449 886

premsa@teatrelliure.com

entitat concertada amb

membre de

mitos21

apropa cultura

amb la col·laboració de

mitjans patrocinadors

mitjans col·laboradors

amb el suport de

entitats col·laboradores

convenis de col·laboració amb

